

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення Ради Платіжної організації
системи електронних платежів
Національного банку України,
протокол від 01 жовтня 2021 року № 10

**Система електронних платежів
Національного банку України (шифр СЕП-4)
Загальні правила реалізації стандарту
ISO 20022, спільні для всіх інструментів
Частина 1. Загальні поняття та домовленості**

Версія 1.0

на 13 аркушах

2021 р.

ДОКУМЕНТ СЕДНБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000B0460000

Дійсний до:05.08.2023 11:28:47

Національний банк України

B/57-0008/83588

від 01.10.2021 17:30

ІСТОРИЯ ЗМІН

Дата	Версія	Опис
Вересень 2021	1.0	Перша версія для використання під час розроблення учасниками взаємодії з СЕП-4

СКЛАЛИ

Назва підрозділу	ПІБ
Департамент інформаційних технологій Управління розроблення банківських інформаційних систем	Михайлова В.В

УЗГОДЖЕНО

Назва підрозділу	Посада	ПІБ
Департамент інформаційних технологій	Директор	Нагорнюк В.В.
Департамент платіжних систем та інноваційного розвитку	Директор	Поддєрьогін А.А.

Зміст

1.	Загальні відомості	3
2.	Терміни, визначення, скорочення.....	3
2.1.	Скорочення	3
2.2.	Терміни і визначення ISO 20022.....	5
2.3.	Терміни для опису технології обміну повідомленнями	5
3.	Загальні принципи використання стандарту ISO 20022 в СЕП-4	6
4.	Оформлення опису повідомлень ISO 20022	6
4.1.	Назви реквізитів і тегів XML	6
4.2.	Розташування реквізитів у повідомленні.....	6
4.3.	Кодування символів у повідомленні	6
4.4.	Опис значення реквізиту	6
4.4.1.	Обмеження кількості повторювань	8
4.4.2.	Обмеження довжини значення.....	9
4.4.3.	Обмеження діапазону значень	9
4.4.4.	Обмеження загальної кількості розрядів та кількості розрядів дробової частини числа	10
4.4.5.	Обмеження значення за шаблоном	10
5.	Особливості окремих типів реквізитів.....	11
5.1.	Реквізити, що подаються у вигляді коду	11
5.2.	Дата і час	12
5.3.	Грошові суми	12
5.4.	Блок «Додаткові дані (Supplementary Data)».....	12
6.	Умовні позначення на графічних схемах.....	13

ДОКУМЕНТ СЕДНБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович
Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000B0460000
Дійсний до:05.08.2023 11:28:47

Національний банк України

В/57-0008/83588
від 01.10.2021 17:30

1. Загальні відомості

У даному документі наводиться загальна інформація, потрібна учасникам СЕП для реалізації взаємодії з СЕП-4, зокрема, для реалізації повідомлень ISO 20022 для взаємодії з СЕП. Поняття, принципи і домовленості, викладені в даному документі, застосовуються у всіх функціональних описах, специфікаціях і додатках до них, що описують імплементацію ISO 20022 в СЕП-4.

Документ не розглядає інші аспекти імплементації ISO 20022 в Україні, такі як обмін повідомленнями на рівні «Агент-клієнт» і «Агент-Агент», або використання ISO 20022 в областях, відмінних від міжбанківських розрахунків (такі як карткові платіжні системи, фондовий ринок тощо).

2. Терміни, визначення, скорочення

2.1. Скорочення

1. У цьому розділі наводяться скорочення, які використовуються в комплекті документації до СЕП-4. Означення і детальний розгляд їх сутності наведено в чинних нормативно-правових актах Національного банку України або в проєктній та технологічній документації до СЕП-4.

Скорочення	Повна назва	Документ, у якому визначено поняття
НБУ	Національний банк України	
СЕП	Система електронних платежів Національного банку України	Інструкція про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті (чинна редакція стосовно СЕП-3 затверджена Постановою Правління Національного банку України №320 від 16.08.2006, зі змінами)
САБ	Система автоматизації банку	
ВМПС	внутрішньобанківська міжфінансова платіжна система	Інструкція про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті
САБО НБУ	Система автоматизації банківських операцій Національного банку України	
ЦОСЕП	Центр оброблення СЕП	Інструкція про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті
МФО	код банку	Система електронних платежів Національного банку України (шифр СЕП-4). Загальні правила реалізації стандарту ISO 20022, спільні для всіх інструментів. Частина 2. Ідентифікація
НПА	нормативно-правові акти Національного банку України та інших державних органів України	
ISO 20022	Міжнародний стандарт ISO 20022	
ISO	Імплементація Міжнародного стандарту ISO 20022 в Україні	

ДОКУМЕНТ СЕДНБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович
Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000B0460000
Дійсний до: 05.08.2023 11:28:47

Національний банк України

B/57-0008/83588
від 01.10.2021 17:30

ТКР	Технічний рахунок учасника в ЦОСЕП	Система електронних платежів Національного банку України (шифр СЕП-4). Управління рахунками. Функціональний опис
ТРФ	Технічний рахунок філії в ЦОСЕП	Система електронних платежів Національного банку України (шифр СЕП-4). Управління рахунками. Функціональний опис
ЛТК	Ліміт технічного рахунку	Система електронних платежів Національного банку України (шифр СЕП-4). Управління рахунками. Функціональний опис
ЛПО	Ліміт на загальну суму початкових оборотів протягом дня	Система електронних платежів Національного банку України (шифр СЕП-4). Управління рахунками. Функціональний опис
ЦП	цінні папери	
3-тя модель	модель обслуговування консолідованого кореспондентського рахунку з опосередкованою участю філій	Інструкція про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті. Система електронних платежів Національного банку України (шифр СЕП-4). Управління рахунками. Функціональний опис
4-та модель	модель обслуговування консолідованого кореспондентського рахунку з безпосередньою участю філій	Інструкція про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті. Система електронних платежів Національного банку України (шифр СЕП-4). Управління рахунками. Функціональний опис
СКЗІ	система криптографічного захисту інформації	
DVP	Delivery Versus Payment – принцип взаємодії платіжної та депозитарної системи „поставка проти оплати”, „оплата проти поставки”.	НПА з питань депозитарної діяльності
ASPSP	Account Servicing Payment Service Provider – небанківська установа – надавач фінансових платіжних послуг, яка має право відкривати рахунки клієнтам і здійснювати розрахункове обслуговування в галузі безготівкових розрахунків.	Директива PSD2
XML	Extensible Markup Language – розширена мова розмітки, що використовується для створення повідомлень.	загальновживаний технічний термін

XML-схема	файл з розширенням XSD, в якому описано структуру і формат XML-повідомлення.	загальноживаний технічний термін
-----------	--	----------------------------------

2.2. Терміни і визначення ISO 20022

У цьому пункті наводяться терміни і визначення, що використовуються в стандарті ISO 20022, в їх застосуванні до структур обміну інформацією в СЕП.

Заголовок повідомлення – перший блок (блок А) повідомлення ISO 20022, в якому наводяться реквізити, що характеризують повідомлення в цілому, зокрема ті, за якими надалі це повідомлення ідентифікується. У різних повідомленнях він може мати різну назву (наприклад, Group Header, Message Header тощо) і склад реквізитів.

Трансакція – структурна одиниця повідомлення ISO 20022, що відповідає одній платіжній операції в платіжному повідомленні або одиничній дії (наприклад, запиту на повернення коштів за однією виконаною платіжною операцією) в неплатіжному та має власну ідентифікацію.

2.3. Терміни для опису технології обміну повідомленнями

Для того щоб розрізнити рівні бізнес-модель повідомлень ISO 20022 та технологічної моделі обміну інформацією в СЕП, використовуються такі терміни.

Платіжне повідомлення – повідомлення ISO, яке містить платіжні інструкції на виконання платіжних операцій через СЕП.

Супутне (інформаційне) повідомлення – повідомлення ISO, яке містить інформацію, відмінну від електронних розрахункових документів на переказ коштів через СЕП: квитанція, виписка (тобто в термінах ISO 20022 статус оброблення, запит, статус відповіді на запит, звіт), запит і відповідь про стан рахунку, запит на установлення лімітів тощо.

Фінансове повідомлення – повідомлення стандарту ISO 20022, яке призначене для передачі бізнесових даних – платіжних та супутніх (інформаційних) повідомлень – між учасниками інформаційної взаємодії. Призначення, структура, зміст реквізитів та правила їх заповнення для фінансових повідомлень наведено у відповідних специфікаціях для кожного з них.

Транспортне повідомлення - конверт, який відповідає специфікації SOAP, у заголовку якого знаходяться дані, які пов'язані із підписом та транспортуванням повідомлення, а в тілі конверту передається фінансове повідомлення. Структура, правила формування транспортного повідомлення, у тому числі використання засобів криптографічного захисту інформації, визначено в документі «Система електронних платежів Національного банку України (шифр СЕП-4). Технологія і формати обміну повідомленнями між учасниками і ЦОСЕП».

Технічне повідомлення – повідомлення, що не входить до набору повідомлень ISO 20022 та використовується для обміну між ЦОСЕП і безпосереднім учасником СЕП або Депозитарієм службовими даними (інформування про відхилення транспортного повідомлення від учасника в ЦОСЕП, службові запити тощо).

ДОКУМЕНТ СЕДНБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович
Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000B0460000
Дійсний до: 05.08.2023 11:28:47

Національний банк України

B/57-0008/83588
від 01.10.2021 17:30

3. Загальні принципи використання стандарту ISO 20022 в СЕП-4

Документи, що входять в комплект документації до СЕП-4, відповідають бізнес-моделі здійснення платежів у національній валюті на території України через платіжну систему СЕП. Вони не розглядають використання ISO 20022 в областях, відмінних від міжбанківських розрахунків (такі як карткові розрахунки, робота з цінними паперами тощо).

Згідно зі стандартом ISO 20022, використання повідомлень ISO 20022 обумовлюється двосторонніми угодами між агентами. У СЕП роль такої угоди відіграє договір про участь у СЕП, згідно з яким учасник СЕП має дотримуватися нормативно-правових актів Національного банку. Про те, що в СЕП-4 використовується імплементація стандарту ISO в Україні, буде зазначено в нормативних актах НБУ з питань безготівкових і міжбанківських розрахунків, імплементації стандарту ISO 20022 в Україні та в СЕП, у Правилах СЕП.

Функціональні описи, специфікації та додатки до них описують формати даних, правила оброблення повідомлень та окремі пов'язані з цим елементи процесів в ЦОСЕП і в установі Учасника СЕП, але не визначають організаційних засад виконання безготівкових розрахунків. Ці питання висвітлюються в нормативно-правових актах НБУ та/або в Правилах СЕП.

Повідомлення ISO 20022 для використання в СЕП створюються у вигляді XML-файлів на основі методології міжнародного стандарту ISO 20022 та з урахуванням нормативної бази безготівкових і міжбанківських розрахунків в Україні.

4. Оформлення опису повідомлень ISO 20022

Оскільки повідомлення ISO 20022 побудовані на стандарті XML, то для опису структури використовуються домовленості, прийняті в стандарті XML.

4.1. Назви реквізитів і тегів XML

Назва реквізиту повідомлення наводиться: українською мовою – жирним шрифтом, після чого у дужках вказується оригінальна назва англійською мовою за стандартом ISO 20022. Приклад:

Ідентифікація фінансової установи (Financial Institution Identification).

Назва тега XML-повідомлення наводиться в кутових дужках:

<FinInstnId>

Якщо реквізит є складовою частиною блока (кількох блоків), то шлях до цього реквізиту із зазначенням блоків наводиться як перелік назв тегів, від вищого рівня вкладеності до нижчого, через косу риску „/”:

FinInstnId/ClrSysMmbId/Prtry

4.2. Розташування реквізитів у повідомленні

Порядок розташування кожного реквізиту у повідомленні по відношенню до інших реквізитів має відповідати XSD-схемі повідомлення та не може бути змінений.

4.3. Кодування символів у повідомленні

Використовується кодова таблиця символів UTF-8.

4.4. Опис значення реквізиту

Для опису значення реквізиту використовується наступний формат:

<Тип реквізиту>

<Обмеження значення реквізиту>

ДОКУМЕНТ СЕДНБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000B0460000

Дійсний до:05.08.2023 11:28:47

Національний банк України

В/57-0008/83588

від 01.10.2021 17:30

Тип реквізиту може приймати наступні значення:

Позначення типу	Опис	Приклад
text	Використовується для представлення рядка символів	Національний банк України
decimal	Використовується для представлення числових значень. Стандарт ISO 20022 підтримує десяткові числа до 18 цифр. Роздільником між цілою і дробовою частиною числа є крапка.	123.45
integer	Використовується для представлення цілочисельних числових значень.	123
date	Календарна дата у форматі* YYYY-MM-DD	2021-03-26
time	Значення часу у форматі* hh:mm:ss[.fff]	15:30:01
dateTime	Дата та час у вигляді комбінації календарної дати та часу у форматі* YYYY-MM-DDThh:mm:ss[.fff]	2021-03-26T15:30:01
Choice	Використовується для складних типів, які складаються з декількох реквізитів нижчого рівня, коли треба вибрати тільки один з можливих варіантів реквізиту нижчого рівня, що необхідно використовувати	
boolean	Логічне значення true (істина) або false (неістина)	true false
Фіксоване значення	Визначається конкретне фіксоване значення	BOOK

* де умовні позначення складових дати і часу:

YYYY – рік, MM – місяць, DD – день, літера T (латинське) – константа,
hh – години, mm – хвилини, ss – секунди; fff – мілісекунди

Кількість цифр, що визначають мілісекунди, у вхідних повідомленнях не обумовлюється. У вихідних повідомленнях ЦОСЕП подає 3 цифри.

Заборонено включення у формат часу інформацію про зміщення часового поясу (специфікацію часової зони UTC Offset).

Для визначення обмеження значення реквізиту використовуються такі типи обмежень:

- обмеження кількості повторювань реквізиту;
- обмеження довжини значення реквізиту (обмеження кількості символів);
- обмеження діапазону значень реквізиту (для числових реквізитів вказується мінімальне та/або максимальне значення);
- обмеження загальної кількості розрядів числа та розрядів дробової частини (для числових реквізитів);
- обмеження значення реквізиту за шаблоном.

ДОКУМЕНТ СЕДНБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович
Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000B0460000
Дійсний до: 05.08.2023 11:28:47

Національний банк України

B/57-0008/83588
від 01.10.2021 17:30

4.4.1. Обмеження кількості повторювань

1. Обмеження кількості повторювань реквізиту у описі повідомлень визначається в квадратних дужках:

Позначення	Опис
[1..1]	Обов'язковий, має бути присутнім рівно 1 раз
[0..1]	Необов'язковий; може бути відсутнім або присутнім лише 1 раз
[0..n]	Необов'язковий; може бути відсутнім або присутнім будь-яку кількість разів до n разів включно
[1..n]	Обов'язковий; має бути присутнім будь-яку кількість разів до n разів включно, щонайменше 1 раз.
[0..*]	Необов'язковий; може бути відсутнім або присутнім будь-яку кількість разів (кількість обмежується тільки фізичним розміром повідомлення)
[1..*]	Обов'язковий; має бути присутнім будь-яку кількість разів (кількість обмежується тільки фізичним розміром повідомлення), щонайменше 1 раз

2. Сутність «Необов'язкових» реквізитів полягає в тому, що вони не повинні бути обов'язково присутніми у всіх повідомленнях. Вони заповнюються тільки за потреби, якщо зміст даної конкретної платіжної операції, іншої дії або звітної інформації потребує їх вказання.

Відправник повідомлення у кожному конкретному випадку вказує або не вказує необов'язковий реквізит на свій розсуд. Проте для отримувача повідомлення всі реквізити, що надійшли до нього в повідомленні, є обов'язковими для оброблення незалежно від того, яка кратність для цього реквізиту визначена (обов'язковий чи ні).

Учасник-отримувач має щонайменше забезпечити доведення цих реквізитів до клієнта. А якщо за змістом реквізит у разі його наявності в повідомленні має впливати на технологію чи регламент оброблення повідомлення, то учасник повинен обов'язково реалізувати саме алгоритми оброблення, визначені для цих реквізитів нормативно-правовими актами та специфікаціями.

Приклади необов'язкових реквізитів, які впливають на оброблення повідомлення: в установі Державної казначейської служби України:

- блок **Сплата податків** (Tax Remittance) у *pacs.008*, на підставі якого в системі обліку Державної казначейської служби України виконується додаткове оброблення сплаченого податку (кількох податків); у платіжній системі:
- Реквізит **Призначення категорії** (Category Purpose) в *pacs.008/pacs.009* зі значенням коду, яке визначає, що транзакція є оплатою за цінні папери. За наявності такого значення реквізиту додатково застосовуються механізми опрацювання платежів за цінні папери.

3. СЕП визначає більш жорсткі обмеження кількості повторення реквізитів, але такі, що задовольняють обмеженням, установленим міжнародним стандартом ISO 20022. Наприклад:

- Якщо за стандартом ISO 20022 реквізит є обов'язковим, то в СЕП він також є обов'язковим. Його неможливо вилучити зі структури. Тому у тих випадках, коли для України даний реквізит сенсу не має, у ньому слід вказувати або фіксоване, або довільне значення, і про це зазначається у специфікації. Тоді і ЦОСЕП, і учасники перевіряють такий реквізит виключно на відповідність XSD-схеми, але не на змістове наповнення;

- Деякі реквізити, які за стандартом ISO 20022 є необов'язковими, у СЕП визначені як обов'язкові.
- Деякі реквізити, які за стандартом ISO 20022 є необов'язковими, у СЕП вилучено на рівні XSD-схеми. Якщо учасник їх заповнив – повідомлення буде відхилене як таке, що не відповідає формату.

4. Слід звернути увагу на визначення кратності реквізитів, що об'єднані умовою „Choice” – тобто коли пропонується вибір рівно одного з кількох варіантів. В описі реквізитів ISO конструкція, в якій кілька реквізитів з кратністю [1.. ... об'єднано умовою „Choice”, означає, що обов'язковим є рівно один із цих реквізитів. Тобто кожний з цих реквізитів сам по собі обов'язковим не є; але загалом у повідомленні один з них має обов'язково бути присутнім. Відповідно, якщо якийсь із цих реквізитів містить реквізити нижчого рівня, то їхня кратність та обов'язковість, вказана в описі, застосовується тільки тоді, коли саме цей реквізит вибрано з запропонованого набору варіантів.

4.4.2. Обмеження довжини значення

Обмеження довжини значення реквізиту використовується для реквізитів типу text у такому форматі:

Позначення	Опис	Приклад/Значення
text{n}	Визначає рядок символів завдовжки рівно n символів	text{3} Наприклад: abc
text{n,m}	Визначає рядок символів завдовжки не менше ніж n символів і не більше ніж m символів	text{1,3} Наприклад: a ab abc

4.4.3. Обмеження діапазону значень

Обмеження діапазону значень реквізиту використовується для реквізитів, що мають числові значення (тип decimal, integer). Для обмеження діапазону значень може бути визначено мінімальне та/або максимальне допустиме значення. У описі реквізитів таке обмеження надається у такому вигляді:

Позначення	Опис
n < decimal	Значення має бути більшим за n
decimal < m	Значення має бути меншим від m
n < decimal < m	Значення має бути більшим за n та меншим від m

Аналогічно, може бути використаний знак «менше або дорівнює» у вигляді “<=”. (наприклад, запис decimal <= 15 означає, що значення має бути меншим від 15 або дорівнювати 15)

4.4.4. Обмеження загальної кількості розрядів та кількості розрядів дробової частини числа

Обмеження загальної кількості розрядів та розрядів дробової частини числа використовується для числових реквізитів типу `decimal`. У описі реквізитів таке обмеження подається у такому вигляді

Позначення	Опис
<code>td=n</code>	<i>n</i> визначає загальну кількість цифр (Total digits) у числі (без урахування роздільника)
<code>fd=m</code>	<i>m</i> визначає кількість цифр у числі після десяткової крапки (Fractal digits).

Особливості перевірки типу `decimal` за XSD-схемою:

- якщо в числі наявна дробова частина, то для цілої частини числа залишається кількість символів `td – fd`.
- якщо дробова частина відсутня, то всі `td` символів відводяться під цілу частину числа.

Тобто в базі даних потрібно задати для таких реквізитів максимальну можливу розмірність – «`td` цифр до крапки і `tf` після».

4.4.5. Обмеження значення за шаблоном

Для обмеження значення реквізиту за шаблоном використовується рядок символів у вигляді регулярного виразу (описано у документі «Regular expressions in XSD 1.0 and 1.1», посилання <https://www.w3.org/XML/2008/03/xsd1-regex/re.xml>).

Проте в описі повідомлень ISO 20022 використовується тільки обмежена частина мови опису регулярних виразів.

Звичайний символ у шаблоні визначає, що на відповідному місці у значенні реквізиту повинен міститись цей символ. Спеціальні символи у шаблоні використовуються для визначення типу символу або послідовності символів. Визначення спеціальних символів, що найчастіше використовуються у шаблонах повідомлень ISO 20022, наведено у таблиці:

Символ	Значення
<code>\d</code>	будь-яка цифра
<code>\D</code>	будь-який символ, крім цифр
<code>x*</code>	від 0 та більше символів <i>x</i>
<code>(xy)*</code>	від 0 та більше груп символів <i>xy</i>
<code>x?</code>	один або 0 символів <i>x</i>
<code>(xy)?</code>	одна або 0 груп символів <i>xy</i>
<code>x+</code>	принаймні один символ <i>x</i>
<code>(xy)+</code>	принаймні одна група <i>xy</i>
<code>[xyz]</code>	будь-який символ з переліку <i>x,y,z</i>
<code>[x-y]</code>	будь-який символ з діапазону символів від <i>x</i> до <i>y</i>
<code>[^xyz]</code>	будь-який символ, крім переліку <i>x,y,z</i>
<code>[^x-y]</code>	будь-який символ, крім діапазону символів від <i>x</i> до <i>y</i>
<code>x y</code>	один символ на вибір, <i>x</i> або <i>y</i>
<code>(xy) (zw)</code>	одна група на вибір <i>xy</i> або <i>zw</i>
<code>x{n}</code>	<i>n</i> символів <i>x</i> поспіль
<code>x{n,m}</code>	від <i>n</i> до <i>m</i> символів <i>x</i> поспіль
<code>x{n,}</code>	принаймні <i>n</i> символів <i>x</i> поспіль
<code>x{,m}</code>	не більше <i>m</i> символів <i>x</i> поспіль

Символ	Значення
$(xy)\{n\}$	n груп символів xy поспіль
$(xy)\{n,m\}$	від n до m груп символів xy поспіль
$(xy)\{n,\}$	принаймні n груп символів xy поспіль
$(xy)\{,m\}$	не більше m груп символів xy поспіль

Приклади шаблонів

Шаблон	Опис значення та приклад
$[0-9]\{3\}$	Рядок символів від 0 до 9 довжиною рівно 3 символи. Наприклад: 123
$[0-9]\{1,3\}$	Рядок символів від 0 до 9 довжиною від 1 до 3 символів. Наприклад: 1 03 789
$0 1 2$	Символи 0, або 1, або 2. Наприклад: 0 1 2
$[A-Z0-9]\{4,4\}[A-Z]\{2,2\}$ $[A-Z0-9]\{2,2\}([A-Z0-9]\{3,3\})\{0,1\}$	Шаблон, який описує структуру кода BIC. Він означає: Рядок символів довжиною 8 або 11 символів, з яких: <ul style="list-style-type: none"> • перші 4 символи – великі латинські букви або цифри; • наступні 2 символи – великі латинські букви; • наступні 2 символи – великі латинські букви або цифри; • після чого можуть бути додані ще 3 символи – великі латинські букви або цифри, а може, їх не буде.

5. Особливості окремих типів реквізитів

5.1. Реквізити, що подаються у вигляді коду

Для реквізитів, які подаються у вигляді коду (далі – кодований реквізит) можуть бути використані значення:

- або з певного стандартного довідника ISO 20022;
- або з пропріетарного (власного) довідника, складеного Національним банком і дійсного тільки для України;
- або на вибір з одного із цих двох типів довідників.

Відповідно будь-який кодований реквізит містить один або два реквізити нижчого рівня:

- **Код (Code) <Cd>** – для вказання коду з довідника ISO 20022;
- **Пропріетарне (власне) значення (Proprietary) <Prtry>** – для вказання коду з пропріетарного довідника, специфічного для України.

Якщо для певного реквізиту передбачена можливість вибору зі стандартного довідника ISO 20022 або з пропріетарного довідника, то в структурі наявні обидва реквізити. Проте при заповненні реквізиту можна вказати значення тільки з одного з них (одночасне заповнення обох реквізитів <Cd> і <Prtry> не дозволяється).

ДОКУМЕНТ СЕДНБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович
 Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000B0460000
 Дійсний до: 05.08.2023 11:28:47

Національний банк України

B/57-0008/83588
 від 01.10.2021 17:30

Якщо для певного реквізиту можна використовувати тільки один тип довідника, то й в структурі наявний тільки один реквізит нижчого рівня, що відповідає типу довідника.

5.2. Дата і час

Дата і час визначається за годинником ЦОСЕП, який працює за київським часом.

Відповідно, у день переведення годинника на зимовий час, коли інтервал часу завдовжки в одну годину «проходить» за годинником двічі: ті повідомлення, що припадають на цей інтервал часу, мають дату і час, яка на момент їх оброблення була встановлена на годиннику в ЦОСЕП. Тому сортування за часом не дасть правильної послідовності їх оброблення. У цьому разі для визначення послідовності проведення платіжних повідомлень за технічним рахунком у ЦОСЕП слід використовувати нумерацію проводок, яка доводиться до учасника в повідомленні *camt.054*.

5.3. Грошові суми

1. Грошові суми виражаються в одиниці певної валюти у вигляді беззнакового десяткового числа. Формат визначається у структурах як *decimal*.

Роздільником між цілою і дробовою частиною числа є крапка.

Наразі СЕП працює тільки в національній валюті України, тому одиницею валюти є гривня. Отже, грошова сума виражається у гривнях, дробова частина означає копійки.

Для більшості реквізитів, що визначають грошову суму, розмірність реквізиту визначено як $td = 18$, $fd = 2$.

2. Слід звернути увагу, що в різних реквізитах припускається різне зазначення валюти (див. відповідні схеми та специфікації для кожного окремого повідомлення і реквізиту):

- або як властивість “Property Ccy” реквізиту, в якому вказано грошову суму;
- або як окремий реквізит **Валюта** (Currency) <Ccy>;
- або взагалі не зазначається. У такому разі мається на увазі, що в даному реквізиті валюта така сама, як в інших реквізитах даного повідомлення.

3. Коли значення реквізиту припускає, що грошова сума може бути як додатною, так і від’ємною (наприклад, стан технічного рахунку може бути від’ємним), то водночас з реквізитом, який подає суму у вигляді беззнакового числа, у структурі поруч з ним подається реквізит **Ознака кредиту/дебету** (Credit Debit Indicator) <CdtDbtInd>. За допомогою цього реквізиту вказується знак числа. Реквізит може набувати значень:

- CRDT – кредит – для додатного значення суми або значення «0»;
- DBIT – дебет – для від’ємного значення.

5.4. Блок «Додаткові дані (Supplementary Data)»

За стандартом ISO 20022 на рівні кожного повідомлення в цілому і на рівні кожної трансакції в повідомленні передбачено блок **Додаткові дані** (Supplementary Data) <SplmtryData>.

Цей блок призначений для вміщення інформації, яка не передбачена стандартною структурою повідомлення, тобто для якої в стандарті ISO 20022 не існує визначених блоків/реквізитів.

Також цей блок може використовуватись тоді, коли до структури повідомлення потрібно внести термінові зміни. Зважаючи на те, що внесення змін до схем повідомлень (реквізитів трансакцій у блоці B) є тривалим процесом, «швидко» внести зміни можна за рахунок того, що потрібна додаткова інформація вміщуватиметься в блок **Додаткові дані** згідно з інструкціями Національного банку України.

ДОКУМЕНТ СЕДНБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович
Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000B0460000
Дійсний до: 05.08.2023 11:28:47

Національний банк України

B/57-0008/83588
від 01.10.2021 17:30

Для платежів через СЕП учасники не можуть використовувати цей блок на свій розсуд. Наразі використання блоку в СЕП передбачається для обмеженої кількості повідомлень, до яких внесено реквізити згідно зі специфікою реалізації певних інструментів в Україні – наприклад, у *camt.092* в рамках реалізації механізму «Поставка проти оплати».

Коли в специфікації певного повідомлення явно не визначене використання блоку **Додаткові дані** (Supplementary Data), то даний блок має бути відсутнім у цьому повідомленні.

6. Умовні позначення на графічних схемах

На схемах, що зображують структури повідомлень, реквізити позначаються таким чином:

обов'язковий реквізит

необов'язковий реквізит

обов'язковий реквізит, який розкладається на набір реквізитів нижчого рівня („блок”)

необов'язковий реквізит, який розкладається на набір реквізитів нижчого рівня („блок”)

реквізит, який може входити в повідомлення більше одного разу

Property

елемент, який оформлено як атрибут («Property») реквізита вищого рівня

реквізит, який в ISO 20022 є необов'язковим, у СЕП вилучено зі структури повідомлення

ДОКУМЕНТ СЕДНБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000B0460000

Дійсний до: 05.08.2023 11:28:47

Національний банк України

В/57-0008/83588

від 01.10.2021 17:30